

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5To/10/2018
Identifikačné číslo spisu:	9517100189
Dátum vydania rozhodnutia:	12.09.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Szabo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:9517100189.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Juraja Klimenta v trestnej veci obžalovaného P. M. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák. k § 144 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na verejnom zasadnutí 12. septembra 2019 konanom v Bratislave odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, z 31. mája 2018 sp. zn. PK-2T/21/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR sa zamieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, z 31. mája 2018 sp. zn. PK-2T/21/2017 bol obžalovaný P. M. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/1 Gv 30/17/1000-33 z 18. septembra 2017 pre skutok kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák. k § 144 ods. 1 Tr. zák. , ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe, že

od presne nezistenej doby, minimálne v období začiatku roka 2017 od 14. januára 2017 si na farme koní v Jazdeckej škole K. v katastrálnom území Bernolákovo, objednal vraždu poškodeného Y. F., nar. XX. L. XXXX, a za týmto účelom oslovil L.W., od ktorého žiadal zabezpečiť fyzickú likvidáciu poškodeného Y. F., pričom sa s L. I. dohodol, že po jeho usmrtení mu vyplátí sumu 10.000,-Eur, z ktorých 8.000,-Eur bude pre osoby, ktoré vykonajú usmrtenie a 2.000,-Eur bude pre L. I., ktorý to zabezpečí, pričom P. M. dňa 02. februára 2017 v čase okolo 20.45 hod. v domnienke, že došlo k usmrteniu Y. F., na presne nezistenom mieste na ulici P. smerom k námestiu F. v Bratislave, vyplatil v osobnom motorovom vozidle zn. Kia Sportage bielej farby, nezisteného evidenčného čísla, L. I. sumu 9.000,-Eur a následne dňa 05. februára 2017 L. I. na tom istom mieste v Bratislave v bližšie nezistenom osobnom motorovom vozidle vyplatil sumu 268,- Eur,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátor) odvolanie ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní v neprospech obžalovaného, ktoré odôvodnil osobitným podaním doručeným na súd prvého stupňa 23. júla 2018 (č.l. 1049 - 1053/zv. IV.).

V písomných dôvodoch svojho odvolania uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa bol vydaný predčasne na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, resp. nevykonal všetky dostupné dôkazy. Nesúhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že zvukové záznamy rozhovorov medzi obžalovaným a svedkom L.W., ktoré predložil svedok - poškodený Y. F. nie je možné považovať za dôkazy získané zákonným spôsobom. Podľa neho tieto dôkazy spolu s ďalšími dostatočným spôsobom preukazujú vinu obžalovaného zo spáchania skutku, ktorý sa mu kladie za vinu.

Poukázal, že poškodený Y. F. poskytol svedkovi L. I. nahrávacie zariadenie s cieľom, aby zachytil priebeh jeho stretnutí s P. M., a takýmto spôsobom „verifikoval“ tvrdenia L.W. o príprave vraždy poškodeného, ktorú si mal objednať práve P. M.. Poskytnutie nahrávacieho zariadenia, ako aj samotné vyhotovenie zvukových nahrávok sa uskutočnilo bez akéhokoľvek zásahu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, len na základe vlastného uváženia poškodeného. Zadovážené nahrávky hodnoverným spôsobom zachytávajú priebeh jednotlivých stretnutí, ako aj jednotlivé tvrdenia osôb, ktoré sa týchto stretnutí zúčastnili. Práve preto obžaloba považuje tieto zvukové nahrávky za významnú skutočnosť pre celkové posúdenie veci, a preto navrhla vykonanie tohto dôkazu v konaní pred súdom.

Už v rámci predbežného prejednávania veci upozornil senát na skutočnosť, že v súlade s ustálenou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Českej republiky a aj časti súdov Slovenskej republiky, samotný fakt, že zvukové nahrávky boli realizované súkromnou osobou, bez príslušného rozhodnutia, a teda „protiprávne“, neznamená, že takéto nahrávky by nebolo možné vykonať ako dôkaz v trestnom konaní. V každom prípade je potrebné dôsledne zvažovať konflikt medzi verejným záujmom na zachovaní pravdy v prípade závažného trestného činu a súkromným záujmom na zachovaní mlčanlivosti o obsahu súkromných stretnutí. Osobitne v prípadoch závažnej trestnej činnosti záujem spoločnosti na zistení a potrestaní páchatel'ov závažnej trestnej činnosti prevyšuje záujem nad ochranou súkromia jednotlivcov.

V predmetnej veci nepochybne poškodený Y. F. a aj L. I. pri vyhotovovaní zvukových nahrávok postupovali v rozpore s príslušnými právnymi predpismi, a tento fakt žiadnym spôsobom nespochybňuje. Napriek tomu sa domnieva, že súd pri svojom rozhodovaní mal obsah zvukových nahrávok, a aj všetky dôkazy, ktoré z nich následne vyplynuli, primeraným spôsobom vykonať a následne ich aj zahrnúť do svojich úvah o prípadnom preukázaní viny obžalovaného. Záujem spoločnosti na objasnení veci prípravy tak závažného trestného činu, ako príprava obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy nepochybne je, predsa celkom zrejme prevyšuje záujem spoločnosti nad ochranou súkromia jednotlivca, a teda aj pred prípadným jeho porušením. Z uvedeného dôvodu senát pred svojím rozhodnutím mal predmetné zvukové nahrávky vykonať ako dôkaz na hlavnom pojednávaní bez ohľadu na skutočnosť, že boli vyhotovené v rozpore s príslušnými právnymi predpismi.

Osobitne zdôraznil, že kritéria nezákonne získaného dôkazu je potrebné osobitným spôsobom hodnotiť v prípade, ak takýto dôkaz získajú orgány činné v trestnom konaní a inak, pokiaľ takýto dôkaz vyhotoví, či získa súkromná osoba. Nepochybne v prípade protiprávneho získania dôkazu orgánmi činnými v trestnom konaní platí absolútna neprípustnosť vykonania takého dôkazu. Naopak v prípade dôkazu získaného súkromnou osobou, súd má povinnosť zvažovať vyššie uvedené skutočnosti, a teda najmä kritérium prípadného konfliktu medzi záujmami chránenými zákonom.

Vzhľadom na uvedené úvahy považuje potom záver súdu o tom, že obsah výpovede obvineného (obžalovaného) zo dňa 14. februára 2017 bol získaný nezákonným spôsobom a to dokonca pod „nátlakom“ orgánov činných v trestnom konaní za absolútne nelogický.

Pokiaľ by súd prvého stupňa v súlade so zákonom vykonal minimálne výpoveď obvineného P. M. zo

dňa 14. februára 2017 z prípravného konania, celkom nepochybne by musel dospieť k záveru, že v tejto výpovedi sa obvinený priznal k tomu, že reálne vyplatil vopred dohodnutú odmenu L.W. za usmrtenie poškodeného. takéto priznanie sa obvineného je pritom v súlade s ďalšími zabezpečenými alebo vykonanými dôkazmi.

Prokurátor ďalej poukazoval, že v priebehu trestného konania, hlavného pojednávania a aj vo svojej záverečnej reči nespochybňoval skutočnosť, že svedkovia - poškodený Y. F. a L. I., konali z vlastnej iniciatívy bez toho, aby vec objednávky úkladnej vraždy riadne a včas oznámili príslušným orgánom a následne, aby tieto orgány mohli celú vec príslušným spôsobom zdokumentovať. Oprávnené sa však domnieva, že takýto nesprávny postup dotknutých osôb nemôže znamenať neprípustnosť ich výpovedí ako dôkazov v trestnom konaní. Títo svedkovia totiž vypovedali o skutočnostiach, ktorých sa priamo zúčastnili a o skutočnostiach, ktoré boli známe len im. Pokiaľ by súd náležitým spôsobom zohľadnil ich výpovede, nemohol by dôjsť k záveru o oslobodení obžalovaného spod obžaloby z dôvodu § 285 písm. a/ Tr. por.

V súhrne možno uviesť, že v predmetnej veci boli k dispozícii dôkazy, ktoré vo svojom súhrne spoločne s ďalšími dôkazmi, sú podstatnými skutočnosťami, potrebnými pre náležité a správne zistenie skutkového stavu veci tak, ako to ustanovuje § 2 ods. 10 Tr. por. Skutočnosť, že tieto dôkazy súd nesprávnym spôsobom odmietol na hlavnom pojednávaní vykonať, spôsobili, že v predmetnej veci nebol náležitým spôsobom zistený skutkový stav veci, a teda ani súd na základe takto neúplne zisteného skutkového stavu veci nemohol rozhodnúť správne.

V závere svojho odvolania navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. a/, c/ Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil trestnú vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 314 Tr. por. doručil rovnopis odvolania prokurátora obžalovanému i jeho obhajcovi s tým, že sa môžu k odvolaniu vyjadriť. Uvedenú možnosť ani jeden z nich nevyužil.

Prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí uviedol, že sa plne pridrižiava písomne podaných dôvodov odvolania, nemá k nemu čo dodať a navrhol odvolaniu vyhovieť, zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súd prvého stupňa aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obhajca obžalovaného P. M. na verejnom zasadnutí uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za správne a zákonné, a preto navrhol odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť.

Obžalovaný P. M. na verejnom zasadnutí uviedol, že sa plne pridrižiava toho, čo povedal jeho obhajca a odvolanie prokurátora navrhol zamietnuť.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako i správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 Tr. por. V rámci plnenia si tejto prieskumnej povinnosti potom odvolací súd zistil, že odvolanie prokurátora je prípustné (§ 306 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 307 ods. 1 písm. a/ Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 309 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

V prvom rade je potrebné uviesť, že v prerokúvanej veci prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal na príslušnom súde na obvineného P. M. obžalobu dňa 18. septembra 2017 pod č. VII/1 Gv 30/17/1000-33, pričom skutok popísaný v obžalobe bol obžalobou právne posúdený ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák. k § 144 ods. 1 Tr. zák. Obžaloba vychádzala pri ustálení skutkového stavu najmä z

obrazovo-zvukových záznamov, ktorý dôkaz prokurátor navrhoval vykonať na hlavnom pojednávaní prehratím na technickom zariadení.

Senát súdu prvého stupňa na verejnom zasadnutí dňa 18. januára 2018 pri predbežnom prejednaní obžaloby rozhodol, že obžalobu prijíma a vo veci určil termín hlavného pojednávania na ktorom budú vykonávané dôkazy. Do rozsahu dokazovania však nezahrnul prehratie pripojených CD nosičov, ako aj všetky dôkazy na tento dôkaz nadväzujúce a z neho odvodené, pretože ich nepovažuje za zákonné.

Podľa zistenia senátu odvolacieho súdu súd prvého stupňa v priebehu dokazovania plne rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Tr. por., najmä zásady zákonného procesu (§ 2 ods. 7), práva na obhajobu (§ 2 ods. 9), náležitého zistenia skutkového stavu veci (§ 2 ods. 10), voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12) i rovnosti strán (§ 2 ods. 14). K vyhláseniu odvolaním napadnutého rozsudku tak súd prvého stupňa dospel po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Súd prvého stupňa v prerokúvanej veci postupoval tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie (§ 2 ods. 10 Tr. por.). S náležitou pozornosťou objasňoval okolnosti svedčiace proti obžalovanému, ako aj okolnosti svedčiace v jeho prospech. Dôkazy vykonané v priebehu hlavných pojednávanií hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne (§ 2 ods. 12 Tr. por.). V odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ustanovením § 168 ods. 2 Tr. por. vyslovil, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky vykonaného dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú, ktoré skutočností bránia vyvodu spoľahlivého záveru, že skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba, spáchal obžalovaný spôsobom popísaným v obžalobe a tiež akými úvahami sa spracovával pri hodnotení vykonaných dôkazov. Ak teda súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Tr. por., senát odvolacieho súdu nemôže napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že by prípadne sám na základe svojho presvedčenia hodnotil tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. V takom prípade potom nie je možné napadnutému rozsudku vytknúť žiadnu chybu v zmysle zákonných ustanovení. V prerokúvanej veci senát odvolacieho súdu nezistil žiadne relevantné dôvody na to, aby zabezpečené a riadne vykonané dôkazy hodnotil s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom, ako vykonané dôkazy hodnotil súd prvého stupňa.

Podstatu odvolacích námietok prokurátora tvoria výhrady voči procesnému postupu súdu prvého stupňa, ktorý nevykonával ním navrhované dôkazy - obrazovo-zvukové záznamy a neprečítal výpoveď obžalovaného z prípravného konania zo 14. februára 2017.

Úlohou odvolacieho súdu v rámci konania o odvolaní prokurátora tak bolo zaujať stanovisko k použiteľnosti nosných dôkazných prostriedkov, o ktoré prokurátor opiera svoj záver o vine obžalovaného.

Podľa § 119 ods. 2 Tr. por. za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona. Dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, preverka výpovede namieste, rekognícia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-pátracej činnosti.

Uvedené ustanovenie obsahuje demonštratívny výpočet dôkazných prostriedkov. Žiadny druh dôkazného prostriedku nie je možné vopred vylúčiť, okrem prípadu, kedy priamo z trestného poriadku (alebo iného právneho predpisu) vyplýva neprípustnosť určitého dôkazného prostriedku, postupu alebo úkonu, resp. kde možno vyvodiť ich neprípustnosť z niektorých súvislostí a určitých okolností. Trestný poriadok okrem ustanovenia § 119 ods. 4 neobsahuje žiadnu vylučovaciu klauzulu, kde by bol výslovne uvedený výpočet všetkých prípadov neprípustných či nepoužiteľných dôkazných prostriedkov. Prípadnú neprípustnosť možno potom vyvodiť iba výkladom jednotlivých ustanovení. Citované ustanovenie teda nevylučuje možnosť, aby bol ako dôkaz použitý obrazovo-zvukový záznam vyhotovený súkromnou

osobou bez súhlasu toho, kto je zachytený na uvedenom zázname. Prípustnosť takého dôkazu je vždy potrebné posudzovať tiež s prihliadnutím na rešpektovanie práva na súkromie. Vždy je vecou konkrétneho trestného konania, ako bude posúdená otázka, či takto zadovážené obrazovo-zvukové záznamy je v tom ktorom prípade možné použiť ako dôkaz. Je vždy vecou súdu aby rozhodol, ktoré dôkazy bude možné v predmetnom trestnom konaní vykonať v priebehu súdneho konania.

V konkrétnom prípade súd prvého stupňa k tejto otázke pristupoval veľmi zodpovedne, uvedené dôkazy odmietol vykonať na hlavnom pojednávaní, pretože neboli získané zákonným spôsobom. Svoje rozhodnutie riadne zdôvodnil, preto v tomto smere nemožno súdu prvého stupňa nič vytýkať. Aj podľa názoru odvolacieho senátu išlo o nezákonne získané dôkazy, a preto súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ ich na hlavnom pojednávaní odmietol vykonať.

Pokiaľ prokurátor v dôvodoch odvolania poukazoval na rozhodnutie ESLP z 12. júla 1988 (Schenk proti Švajčiarsku), resp. na niektoré rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky, odvolací senát pripomína, že tam išlo o celkom iné prípady, ktoré nemožno aplikovať na teraz prerokúvanú vec.

Najvyšší súd sa plne stotožňuje s postupom súdu prvého stupňa, nakoľko výrok o vine môže byť založený len na takých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania a pokiaľ neexistuje ucelená reťaz dôkazov, či už priamych alebo nepriamych pre vyslovenie jednoznačného záveru, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania, musí súd obžalovaného podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodiť.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnej veci nezistil žiadny zákonný dôvod na prípadnú zmenu napadnutého rozsudku, a preto odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.